

فعالیت‌هایی براساس
رویکرد والدورف

پاییز

(جلد ۱)

افتخار سادات سجادی

موسسه پژوهشی کودکان دنیا

برشنامه: سجادی، افتخارسادات
عنوان و نام پدیدآور: فعالیت‌هایی براساس رویکرد والدورف/
نهی شده در موسسه پژوهشی کودکان دنیا: ترجمه و تالیف:
افتخارسادات سجادی، مشاور اکرم امینایی، با همکاری ویدا حیدری
مشخصات نشر: تهران: کارگاه کودک، ۱۳۹۲
مشخصات نشر: ج
شابک: ج ۱: ۸ - ۶۳ - ۷۳۶۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
مدرجات: ج ۱: فصل پاییز
موضوع: آموزش قبل از مدرسه - فعالیت‌های فوق برنامه
موضوع: آموزش و پرورش
موضوع: خلاقیت در کودکان - راهنمای آموزشی (قبل از مدرسه)
موضوع: کودکان - تغذیه
موضوع: پاییز
شناسه افزوده: امینایی، اکرم
شناسه افزوده: حیدری، ویدا، ۱۳۵۰
شناسه افزوده: موسسه پژوهشی کودکان دنیا
رده‌بندی کنگره: LB ۱۵۳۷ / س ۳ ف ۱۳۹۲ ۷
رده‌بندی دیویی: ۳۷۲/۲۱
شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۷۶۳۸۷

فصلنامه‌ای براساس رویکرد والدورف (جلد ۱) پاییز
تهیه شده در موسسه پژوهشی کودکان دنیا
ترجمه و تالیف: افتخارسادات سجادی
شابک: ج ۱: ۸ - ۶۳ - ۷۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸
چاپ اول
تیراژ: ۱۰۰۰
قیمت: ۲۵۰۰ تومان
مشاور: اکرم امینایی
با همکاری: ویدا حیدری
ویراستار: هنگامه بازرگانی
صفحه‌آرا: منصوره کاظمی
انتشارات: کارگاه کودک
تلفن تماس: ۰۹۱۲۳۲۵۷۴۳۱

مقدمه ۵

تشویق کودکان به لذت کشف کردن ۷

طبیعت و باغ کودکان آلمان ۸

مهر

برداشت میوه و سبزیجات ۱۱

میوه‌ها و سبزیجات از کجا می‌آیند؟ ۱۲

مزارع طبیعی ۱۳

غذاهای طبیعی در مهدکودک ۱۴

تجربیه‌ی استفاده از غذاهای سالم در یکی از مهدکودک‌های آلمان ۱۵

یکی از مهدکودک‌های والدورف ۱۷

تأثیر غذا خوردن دسته جمعی ۱۸

درک ارتباط بین محیط اطراف ما ۱۹

سیب پخته شده ۲۱

مربای تهیه شده از میوه‌ی تازه ۲۱

تهیه‌ی مربا برای زمستان ۲۲

تهیه‌ی ژله از آب میوه ۲۲

کیک با میوه‌ی فصل ۲۳

تهیه‌ی کمپوت میوه ۲۳

خاگینه‌ی سیب ۲۳

سالاد ماست و سبزیجات ۲۴

خشک کردن میوه برای زمستان ۲۴

گلان کوچولونی که همیشه پر بود (داستان) ۲۵

ساختن سبد و خانه‌های چوبی ۲۹

سبد درست کردن ۳۰

گیاهانی که برای درست کردن سبد استفاده می‌شوند ۳۱

ساختن یک سبد گل ۳۳

بافتن چیزهای گرد و بیضی ۳۳

مونیکا و خرس (داستان) ۳۴

درست کردن خانه ۳۶

ساختمان‌های ذهنی بزرگ و کوچک ۳۹

یک تجربه‌ی معماری ۴۰

ساختن خانه به صورت دسته جمعی ۴۳

آبان

مراقبت و حمایت از پرنده‌ها ۵۲

برای حمایت از پرندگان چه می‌توان انجام داد؟ ۵۴

غذا برای پرندگان ۵۵

کار کردن با موم زنبور عسل ۵۷

درست کردن شمع ۶۰

آذر

ساخت کاغذ ۶۶

ساختن خانه با کودکان ۶۹

جدا کردن برگ‌ها و دیگر از کاغذ ۷۰

آماده کردن ترکیب کاغذ ۷۱

نقاشی کردن و درست کردن پرستو بدون استفاده از ۷۱

مواد سمی و شیمیایی ۷۱

ساروج و سیریش ۷۴

نقاشی انگشتی ۷۵

درست کردن تصاویر ماسه‌ای ۷۶

لوله‌های به هم پیوسته ۷۷

قاشقک ۷۸

فرفره ۷۸

فعالیت‌های پاییز برای کودکان

مقدمه‌ی مترجم:

وقتی با روش آموزشی والدورف آشنا شدم احساس خوبی داشتم، احساس می‌کردم تکه‌های پازل زندگیم که جایشان خالی بود پیدا شدند، تصور این که می‌توانی یادگیری، یاد بدهی، و لذت ببری، تصور این که در دل طبیعت باشی و با طبیعت آموزش‌گاہت باشد حس خوبی بود. نمی‌دانم شاید باقی باشد ولی این واقعاً حسی بود که با دیدن مدارس والدورف در مجامع و دیدن آن‌ها همیشه عاشق طبیعت بودم و به نظرم می‌شد آن حسی که در دل طبیعت و توأم با آن باشد، می‌تواند شور زندگی را در وجودم بیدار کند.

اولین ملاقات من با یک مربی والدورف در یک کارگاه آموزشی بود. کارگاهی پر از تکه‌های چوب، ابزارهای مختلف و میوه‌های گوسفند، چرخ ریسندگی و ...

وسایلی که شاید کم‌تر یک شهرنشین می‌تواند تصور کند. آن زمان که مربی پشت چرخ ریسندگی نشست و شروع به ریسیدن پشم‌ها کرد، آن قدر کارش را هنرمندانه انجام می‌داد که اندک آن احساس می‌کرد رفتارم ملو از زندگی و لذت است. من احساس کردم با آن چه که یاد می‌دهد عاشقانه زندگی می‌کند. رفتارم سبب می‌شد که کودکان با او نزدیک شوند تا شاهد حرکاتش باشند. او هم تلاش می‌کرد حرکت هماهنگ سوزن‌های ریسندگی و حرکت نخ در قاب دستگاه را از نزدیک به کودکان نشان دهد. کارش توجه بزرگ‌ترها را هم به خود جلب کرده بود. همه هم می‌دانستند کار او به این سادگی‌ها که به نظر می‌رسد نیست، ولی او آن قدر این کارها را با هماهنگی و نظم و آرامش انجام می‌داد که توجه همه را به خودش جلب می‌کرد.

در آن روز بهاری چیزی که ذهن مرا به خود مشغول کرده بود، این بود که چه قدر کار برای کودکان در دل طبیعت مهم و لذت بخش است. کودکان دنیا را با حواس‌شان، با بدن‌شان و با روح‌شان تجربه می‌کنند. آن‌ها هم با جسم و هم با روح‌شان کار می‌کنند، تجربه می‌کنند و به پیش‌رفت می‌رسند و این که در مقایسه با نشستن پشت میز کامپیوتر و صفحه تلویزیون می‌توانند بیش‌تر لذت ببرند و رشد کنند.

من فکر می‌کنم این که ما و همه‌ی کسانی که در امر آموزش کودکان و خردسالان دخالت داریم بتوانیم از تجربه‌های کسانی که در دل طبیعت برای کودکان کار می‌کنند استفاده کنیم چه قدر می‌تواند مهم باشد. به این ترتیب ما می‌توانیم کودکان را با ریشه‌های زندگی آشنا کنیم و انسان و طبیعت را با هم آشتی دهیم.

به نظر من کتاب‌ها نقش بسیار مهمی در انتقال فرهنگ بر عهده دارند. همان گونه که کودکان از پدر و مادر، پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌هایشان چیزهای زیادی یاد می‌گیرند، می‌توانند با این کتاب‌ها یاد بگیرند که چه گونه با طبیعت کار کنند، چه گونه از حیوان‌ها و گیاهان مراقبت کنند، آن‌ها را دوست بدارند و از آن‌ها استفاده کنند، دانه بکارند، محصول برداشت کنند، آتش درست کنند، غذا ذخیره کنند و یا نان بپزند. در کتاب پاییز خاطره‌ای از ایرمگارد کوچ خواندم که برایم جالب بود، او نوشته بود:

((د نسل ما همه چیز تغییر کرده، اما باز هم من خوشحالم که مادر بزرگی هستم که به من عشق به باغبانی را بخشید و مرا تشویق به نوشتن کرد. مادر بزرگم باغی داشت که من همیشه می‌توانستم به آن جا بروم. من در باغ مادر بزرگم آزاد بودم. به هر جا می‌خواستم می‌رفتم و چیزهای زیاد یاد می‌گرفتم. از آن دوران خاطرات زیادی دارم که هنوز هم در ذهن من مانده‌اند. همان‌طور که می‌توانی ببینی بزرگ، بوته‌های تمشک، چمن‌های سرسبز، خاک قهوه‌ای، لوبیا، و غیره بسیار چیزهای دیگر. عشق به طبیعت و باغبانی از همان زمان در من ریشه کرد و کم‌کم رشد کرد. وقتی کمی بزرگ‌تر شدم در باغ خودم که باقی به والدین خودم بود، رفت و آمد داشتم و می‌توانستم هر کاری خواستم انجام دهم. این باغ برای من دنیای پر از عشق، آرامش و تجربه‌ای جدید بود. بنابراین تصمیم گرفتم تجربه‌هایم را مانند یک گنج در اختیار نسل‌های بعد از خودم بگذارم. چون فکر می‌کردم نسل جدید کودکان در حالی بزرگ شده‌اند

گل و زندگی زنبورها را در ذهن آن‌ها تداعی می‌کند. در این کتاب فعالیت‌های زیادی به صورت عملی نشان داده شده است که سبب می‌شود کودکان از نظر آموزشی و فلسفی رشد کنند. عکس‌های رنگی و واضح این کتاب سبب می‌شود بتوانیم به خوبی احساس‌ها تجربه‌های آن‌ها را درک کنیم و هدف ما هم از تهیه‌ی این کتاب همین بوده است.

در این سری از کتاب‌ها، طبیعت به همه‌ی کسانی که دوست دارند به او نزدیک شوند، خوش‌آمد می‌گوید.

با این کتاب به این طریق ترجمه این کتاب ارزشمند که به نوعی کتاب زندگی است، بتوانیم بچه‌های زیادی را در کشور خودم خوشحال کنم. البته شاید با دیدن کتاب برداشت شود که تنها در شمال کشور یا جنوب ما می‌توان اینگونه برنامه‌ها استفاده کرد، ولی در واقع اگر از دید والدین به هر گوشه از کشور نگاه کنیم می‌بینیم که هر کجا برای خود ظرفیتی متفاوت برای زندگی و کشف طبیعت داشته و هر فعالیتی را می‌توان انجام داد.

در پایان باز هم از نویسندگان خوب و توانای کتاب، ایمگارد کوچ و بریجیت والدن سپاس‌گزاری می‌کنم.

که نه درختان سیب غول پیکر وجود داشته و نه آتشی در اجاق)) کتاب‌های ایمگارد و بریجیت ولدن^۲ به من حس خوبی دادند و حیفم آمد که آن را به دنیای خودمان وارد نکنیم. این کتاب‌ها مانند پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌ها شکاف بین نسل‌ها را پر می‌کنند. این کتاب‌ها به کودکان می‌آموزد که چه‌گونه با وجود زندگی در قرن بیست و یکم به وسیله‌ی فرصت‌هایی که برای‌شان بوجود آمده به طبیعت نزدیک شوند و واقعاً عشق به طبیعت را یاد بگیرند. در واقع کسانی می‌توانند حامیان واقعی خاک و طبیعت باشند که عاشقانه به آن فکر کنند. در این جلد از کتاب که پاییز نام دارد کودکان می‌آموزند که چه‌گونه سبزی کاری کرده و غذاهای سبزی خورمزه تهیه کنند. آن‌ها می‌آموزند سیب زمینی از یک جعبه پستیکی در یک سوپرمارکت تولید نمی‌شود، بلکه از دل یک زمین می‌آید. قهوه‌ای رنگ تولید می‌شود و این دو خیلی با هم متفاوتند. در اواخر پاییز، شاخه‌ها را می‌بریم و علف‌ها را جمع می‌کنیم و می‌توانیم از شاخه‌ها و علف‌هایی که جمع کرده‌ایم سبزی درست کنیم. این یک مهارت بسیار جالب است که در قدیم اجدها یاد می‌دادند. ما می‌توانیم آن‌ها را به کودکان بیاموزیم. قبل از این که زمستان به کودکان می‌آموزد چه‌گونه از سقف‌های بالای سرشان بازدید کنند. آن‌ها برای بارش‌های زمستانی آماده کنند تا در زمستان بتوانند جای گرم و ایمن و مطلوبی برای زندگی داشته باشند. اگر چه آن‌ها فکر می‌کنند در سرتاسر دنیا خانه‌ها همیشه آمادگی برف و باران را دارند. شما می‌توانید با کمک کودکان کلبه‌هایی در حیاط مدرسه بسازید. این کار افزون بر این که احساس خوب و خوشایندی به آن‌ها می‌دهد، می‌تواند به فراوانی تجربه‌های‌شان نیز کمک کند. در فصل سرد و تاریک زمستان گرما و نور معنی خاصی برای ما دارند. وقتی کودکان از موم شمع درست کرده باشند، گرمی و نور آن را بیش‌تر حس می‌کنند و این احساس با نور گرمایی که از یک چراغ الکتریکی از سقف بیرون می‌آید بسیار متفاوت است. عطر خوشایند موم خاطرات تابستان بر از